

NEILE, KES HUUVITUVAD AMATÖÖRFILMIST

Igaüks, kes oma tööd armastab, soovib seda paremini teha ja sellepärast andestatagu, kui mõni mõte ehk liiga teravalt öelduna peaks tunduma.

Palju on räägitud õppetöö efektiivsemaks muutmiseks, tihendamiseks, teaduslikele alustele viimiseks, kaasaja nõuetele vastavamaks muutmiseks jne.

Seda, et õppefilm on suurepärane ja vajalik vahend just eelpool loetletud eesmärkide saavutamisel, pole vist vaja tõestada. Ometigi ei taha nende valmistamine vedu võtta, kuigi meie instituudis on loodud selleks võrdlemisi head tingimused (vähemalt alguseks). Võimalused on, kuid miks me neid ei kasuta?

Katki ei ole küll midagi, sest vastavasisulist üliõpilist käskkirja pole veel välja antud ja ega igas instituudis valmistatagi veel õppefilme (kuigi mõnede instituutide juurde on loodud koguni filmikateedrid).

Ja miks peaksimegi olema esimeste seas? Lahtisest uksest on ju hoopis vahvam (ja lihtsam!) müüri sisse murda.

Kuid tõsiselt: kes siis peaksid meil õppefilmide valmistamisest huvitatud olema?

Kino-foto kabinet? Kas ainult? Selle üle tahaks kitsalt «filmimehe» seisukohalt mõtteid vahetada.

Kino-foto kabineti toodangust moodustavad põhilise osa mitmesugused fotod, reproduktsioonid, mikro-, dia- ja eksaminaatorfilmid. Selleks vajalik aparatuur on küllaldane ja kõiki tellimusi (välja arvatud suureformaadilised fotod ja reproduktsioonid) on suudetud täita.

Vähesel määral on valmistatud ka filme. Siia kuuluvad filmid teaduslike uurimistööde tarbeks, dokumentaalfilmid ja üksikud õppefilmid.

Tihti on kasu lühikesest filmilõigust, mis kuulub konkreetse loengu juurde illustreeriva või selgitava materjalina ja mis peaks muutuma vastava loengu sama lahutamatuks osaks kui kriit ja tahvel. Aitab ju kas või lühike (1–2 min.) liikuv «elav pilt» mõndagi palju lühema ajaga ja ülevaatlikumalt selgitada kui vastav joonis. Sellised lõigud võivad olla ka «tummad». Kommentaarid annab loengut pidav õppejõud.

Järgmiseks sammuks oleks film-õpik, mille eesmärgiks oleks (suuremal või vähemal määral) asendada «päris» õpikut või tema osa.

Samuti peaksid siia kuuluma populaarsed filmid teaduse «valgetest» ehk «tumedatest» laikudest. Et teadmised on vajalikud, ei kahle keegi, kuid kas mitte sama vajalik pole noorele õppurile «hing»? (ma mõtlen seda, mis eraldab inimest «tarkadest masinast»). Kas pole tal vaja peale kuiva reegli või valemi selgeksaamise tunda sellest rõõmu, selle ilu? Sest instituudi ülesandeks on kasvatada loojaid! Kellest loojat ei saa — sellest tuleb spetsialist. (Kellest solisti ei saa, läheb orkestrisse. Ega sinagi viletsaid võeta!)

Ja mida arvatagi näiteks elektroonikust, kes alaldi skeemi, või mehhanikust, kes hammasrataste ülekande suhet ei oska (või ei viitsi ilma käsiraamatuta leida)?

Kas ainult mõttelaiskus? Või on viga selles, et juba algkoolist peale antakse vaimutoitu põhimõttel: «Puder on juba valmis, koostis optimaalne, mida rohkem sööd, seda tublim laps!».

A. Einstein kirjutas oma loominguilises autobiograafias: «Mulle näib, et isegi terve metsik kiskija kaotaks ahne isu, kui teda õnnestuks piitsa abil vahetpidamata sööma sundida; isegi siis kui ta on nälgine ja eriti veel kui pealesunnitav toit pole tema valitud».

Muidugi ei tähenda see, et igaüks lugegu ja õppigu mida tahab. Vastav võimalus on igal inimesel nii-kui-nii olemas ja selleks ei tarvitse veel üliõpilane olla. Aga kas ei tundu, et «toidu valiku» ja «isu äratamise» juu-

res oleks suureks abiks populaarteaduslikud ning isegi fantastilised filmid? Kas pole nende kasutegur isegi suurem kui filmil-ekskursioonil ehitusplatsile või tehasesse (mida nagu praktika näitab, vaatab kümme-kond üliõpilast aasta jooksul ja mis ülejäänud aja arhiivis tolmub)?

Enamik populaarteaduslikke raamatuid lõpeb standardse mõtteavaldusega: «...kui see teos äratas lugeja huvi käsitletud aine vastu, peab autor oma ülesande täidetuks».

Sisuliselt on see «huvi äratamine» reklaam.

Kas mitte siin ei avane veel üks tänuväärne tööpõld TPI kino-foto kabinetile?

Ei ole võimatu ka teaduslikke uurimistööd filmi kujul vormistada ja tulevikus seda ka tehakse. Mis siis segab?

Kõigepealt, kateedrite vähene huvi sellise võimsa vahendi vastu nagu film, on isegi arusaadav. Õppejõudude ülekoormatus, materiaalse hüvitatuse puudumine ja filmi võimaluste alahindamine ongi vist peamisteks põhjusteks. Ei ole juhtunud kuulma, et keegi julgeks väita, nagu meie õppejõud veel vähe koorimatud oleksid. Lisaks põhitööle, s.t. õppe- ja teaduslikule tööle, on neil palju ühiskondlikke kohustusi. Kateedritele plaan-kohustuse määramine (nii ja nii palju meetreid aastas) kutsuks esile parimal juhul vaid «kuidagimoodi kaelast ära» filmide valmistamise, mis samahästi võiksid tegemata jääda. Eesmärgiks ei saa olla filmi valmistamine isenesest vaid tema vajalikkus. Filmi autor (olgu ta siis õppejõud või kes tahes) peab kõigepealt ise olema huvitatud heast filmist ja vähemalt konsultandina kogu filmi valmistamise käigust osa võtma. Selline koostöö on juba andnud tulemusi. (võiks märkida autoreid A. Aarna, I. Auriste, V. Arhangelski, K. Kiisler, U. Liiv jt.).

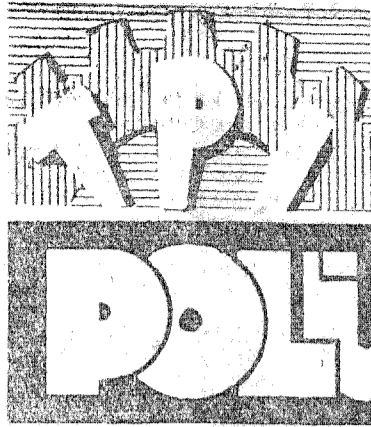
Veel üks ketserlik mõte. Kas ei võiks tudeng, kellel on värskest meeles vaev, mida ta mõne probleemi kallal nägi, kirjutada stenaariumi ja kõike seda isegi lihtsamalt edasi anda kui õppejõud, kellel vahest kõik liiga selge on?

Nagu juba öeldud, tehakse kino-foto kabinetis kahte sisuliselt erinevat tööd — filmi- ja fototööd, millele omavahelised kokkupuutepunktid seisnevad vajalikes kemikaalides ja filmi-toormaterjalis. (Analoogselt kasutatavad keemikud näiteks elektrijuhimeid ja isegi selliseid elektroonikute «põhivahendeid» nagu transistorid ja raadiolambid). Otseselt filmide valmistamisega tegelesid siiani kaks inimest ja hiljuti täienesid meie jõud veel ühe võrra (ikkagi vähe). Peale selle võistleme kinoaparatuuri tootvate tehastega (mis ärasetatult tähendab, et püüame seadmeid ise valmistada). Lihtsamate seadmete juures on see paratamatu, kuid keerukamate puhul ei saa seda õigustada. Odavus on ainult näiline ja otseselt või kaudselt saab kannatada põhitöö.

Nagu kõik teavad, on vastav aparatuur kallid ja pealegi peab neid olema mingi minimaalne komplekt, et üldse filmi tootmisele mõelda. Seepärast on ka arusaadav, et eksisteerib mingi minimaalne filmitoodangu hulk, mille juures need kallid seadmed efektiivset kasutamist leiavad ja tasuvaks muutuvad (1–2 osa tellimine «Tallinnfilmilt» oleks lõppkokkuvõttes «ökoonoomsem»).

Kõigi nende ülesannetega kino-foto kabinet üksi toime ei tule. Seepärast oleks vaja peale soadmetepargi ja kaadrite täiendamise eelkõige ilhe koostöö vastavate kateedritega ning laialdane ühiskondlik aktiiv.

Nii kino-foto kabineti töö parandamisel kui ka töötajate (või üliõpilaste) vaba aja sisustamisel oleks suur abi filmiamatööridest, kes agaralt võtaksid osa instituudi kui õppe- ja kasvatus-

Nr. 12 (544)

XX aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Reedel, 4. aprillil 1969

H. G. Wells V. I. Leninist

Igale kirjanik H. G. Wells külastas 1920. a. sügisel V. I. Lenini Moskva Kremli ja avaldas oma külaskäigust raamatu «Venemaa loomisudus». Selles teoses H. G. Wells kirjeldab revolutsioonijärgset Venemaa fotograafilise täpsusega, kuid tal puudub arusaamine proletaarse revolutsiooni olemusest ja selle liikumpanevatest jõududest. Ta ei osanud näha ajaloos ennenägematut rahva loovat energiat, mida kindlalt suunasid kommunistlik partei ja selle suur juht ja õpetaja V. I. Lenin. Wells ei mõistnud seda ajaloolist osa, mis kuulub proletaariale kui kapitalismi hauakaevajale. Kuid Wells sai oma külaskäigul aru, et nõukogude valitsus on ainuvalimik Venemaa valitsus. Hoolimata tolleaegse kodanliku ajakirjanduse valet ja laimust, julgus Wells väita, et kommunistid seisavad moraalselt võrratult kõrgemal oma vastastest. Ega asjata ei kuulutanud vahekaartlased Wellsi teose kahjulikuks raamatuks. Wells näitas oma raamatus, et Venemaa uus sotsiaalne kord on koondanud enda ümber kõik eesrindlikud, auasad ja progressiivsed jõud. Ta oskas näha ja näidata seda tohutut tööd, mida tegi rahva hareduse ja kultuuri organiseerimisel bolševike partei kogu rahva toetusel. See suur ajalooline töö varjab kirjaniku vead ja eksimused. Nõukogude lugejale pakub eriti huvi teose see peatük, kus autor jutustab oma kohtumisest V. I. Leniniga. Wells ei varja seda valdavat muljet, mida avaldas temale «imetlusväärne inimene Kremli».

Wellsi kuulsaks saanud jutustus Kremli «unistajast», kes kavandas suurejoonelise Nõukogudemaa elektrifitseerimise plaani, ja kirjaniku lühinägelikud kahtlused sel puhul on leidnud ulatustlikku kajastust nõukogude kirjanduses.

«Külastage meid uuesti kümne aasta pärast ja vaadake, mis selle aja jooksul on tehtud,» üt-

les V. I. Lenin vastuseks Wellsi kahtlustele.

Kui Wells 1934. a. uuesti külastas Nõukogude Liitu, siis oli ajalugu juba kummutanud tema vastuväited Leninile: Lenini elektrifitseerimisplaan (GOELRO) oli teostatud lühima ajaga.

Anname lühikese kokkuvõtte H. G. Wellsi kohtumisest V. I. Leniniga kirjaniku enda sõnadega.

«Minu Moskva sõidu peaesmärgiks oli kohtumine Leniniga. Pärast vastavate formaalsuste täitmist juhtis mind Lenini kabinetti, vaigesse ruumi, mille aknad olid vaatega Kremli väljakule. Lenin istus tohutu suure kirjutuslaua taga, mis oli täis raamatuid ja pabereid. Ma istusin kirjutuslauast paremale ja Lenin, kes istus tugitoolis, pöördus minu poole, najatades küünarnukiga paberitele.

Ta rääkis oivaliselt inglise keelt. Meie juures viibisid sm. Rošteini (akadeemik) ja fotograaf.

Vestlus kujunes nii huvitavaks, et fotoaparaadi klõpsutamine ei häirinud meid. Leninil on meeldiv, vahelduva ilme ja elava näeratusega nägu. Kaasvestlejat kuulas ta silmi pilutades. Teda on raske loomultuult fotograferida tema elava ja kiiresti vahelduva ilme tõttu. Vestluse ajal žestikuleeris ta, sirutades kätt välja paberite kohale.

Ta rääkis kiiresti ja hoogsalt, otseselt ja siralt, nagu seda teevad tõelised õpetajad.

Meie vestlus kulges kahel põhiteemal.

Üht tuhtis mina: «Kuidas te kujutate tulevast Venemaa? Millist riiki te kavatsete ehitada?»

Teist teemat juhtis Lenin: «Miks Inglismaal ei alga juba sotsiaalne revolutsioon? Miks teie ei tee midagi selle ettevalmistamiseks? Miks teie ei hävita kapitalismi ja ei loo kommunistlikku riiki?»

Lenin küsis minul, kas mul on kujutust, mida Venemaal juba tehakse. Kas ma tean midagi Venemaa elektrifitseerimisest?

Lenin kaldub minu arvates elektrifitseerimise utopiase. Selliste projektide teostamist

võib ette kujutada ainult ülifantaasia abil.

Millisesse nõiapeeglisse ma ka ei vaataks, ma ei suuda näha sellisena tuleviku-Venemaa. Aga Lenin omab sellist võimet. Vestluse ajal tal peaaegu õnnestuski mind veenda oma ettenägemise reaalsuses. Temal, on piiramatu usk oma üritusse.

Vesteldes Leniniga veendusin ma, et kommunism võib olla kolossaalne loov jõud.

Kohtamine selle imetlusväärse isiksusega, kes avameelselt tunnustab kommunismiehitamise keerulisust ja kolossaalseid raskusi ja ometi jäätult pühendab kogu oma jõu selle ülesande teostamisele, avaldas minule elustavat mõju. Lenin igal juhul näeb selgesti ümberkuulundatud ja uuesti ülesehitatud tuleviku-maailma.»

H. G. Wells jätkab: «Väljusin Kremli, ilma et ma oleksin tahtnud keelegagi rääkida. Ma tahtsin mõelda Leninist ja säilitada oma mälus iga detaili tema mõtteavaldustest ja näoilme varjundest. Veel samal õhtul sõitsin oma pojaga Leningradi ja sealt Tallinna, et mitte hilineada laevale, mis pidi mind Stockholmisse viima.»

Kui H. G. Wells külastas 1934. a. uuesti Nõukogude Liitu, ei olnud tal enam võimalik kohtuda V. I. Leniniga. Ta võis näha teda ainult mausoleumis.

«Tema pale oli kahvatu ja endised rahutud kired olid liikumatud. Tema väarikas ilme peegeldas siirast lihtsust ja meeletundust — kaht õilsamat inimlikku omadust,» kirjutab Wells. Alles nüüd suutsin ta mõista Lenini geeniaalselt ettenägelikkust: «Nüüd, kui ma meenutan oma 14 aasta eest kirjutatud raamatut, elustan oma mälestusi ja võrden Lenini teiste suurte isiksustega, hakkan ma mõistma tema tõelist tähtsust ajaloos.»

Kui üldse võib rääkida suurtest isikutest inimeste hulgas, siis ma pean tunnustama, et vähemalt Lenin oli geniaalne isiksus. Kahjuks unustas ta liiga vara inimkonnale.»

Prof. P. VAARASK, keeltekatteedri juhataja

asutusele vajalike filmide loomisest. On ju meil tublid tantsijad, lauljad jne., ning julgeks väita, et isetegevusliku filmikunsti harastamiseks on meie instituudis soodsamad võimalused kui kusaigil mujal vabariigis. Miks ei võiks siis olla meil omad amatöörfilmid stsenaristid, režissöörid, operaatorid, valgustajad, näitlejad, diktorid, heliloojad, muusikud, kunstnikud ja kes teab veel kõiki?

Instituudi kinoklubi tegevus on piirunud vaid «kinniste» filmide läbivaatamisega. See on küll kasulik ja vajalik — avardatakse inimeste silmaringi jne., kuid kas ei peaks sellega kaasnema arutelud ja vaidlused? Ja miks ei võiks siis agar kinoklubi liige, kes tunneb kogu maailma kõigi aegade parimaid filme, ka oma kriit ja annet filmi kallal proovida?

Kogu maal kasvab aastast aastasse filmiamatööride pere ja suureneb amatöörfilmide arv. Korraldatakse vabariiklikke, üliõpilisi ning koguni rahvusvahelisi konkursse. Parimatele on

avatud tee koguni televisiooni-ekraanile. Eks ootame meiega agarat kaasalöömist. Tegevust jätkub kõigile, jätkuks vaid tahtmist.

Lõpuks lisaks mõne sõna neile, kes täis entusiasmi asuvad otsekohe stenaariumit kirjutama.

Kellele on film määratud?

Mida peab film andma, tema eesmärk, juhtmõte, idee?

Milline on auditoorium, tema ettevalmistus?

Need tingimused tunduvad nii iseenesest mõistetavad, et nagu ei tasukski neil eraldi peatuda. Ometi just siin patustatakse õige tihti — kaldutakse teemast kõrvale (mitte ainult amatöörid), lisatakse üleaarust, efektitsetakse.

Muidugi, film peab olema huvitav (isegi õppefilm).

Seda peavad tegema materjali uudsus (käibetõdede kordamine ei kõida kedagi), arusaadavus (huvitav on see, mida varem ei teatud, kuid millest suudetakse aru saada — «avastada») ja esitusviis (lahendus, ülesehitus).

Mingil juhul ei tohi filmi väliline külge kujuneda eesmärgiks

omaette. Efektsus peab teenima filmi ideed, mitte aga sellelt tähelepanu kõrvale juhtima.

Suur oht on veel selge asja segaseks ajamine. Aetakse surmotsise näoga üllfarka juttu, millest vaid vähesed «otsa kätte» saavad ja mida «dešifreeritud» kujul mitu korda lühemalt võiks esitada. Mõtlemata peab parema filmi mõte, mitte keerdkäigud.

Kui tekib kahtlus mõne lõigu vajalikkuses, on parem kui ta välja jäetaks. Tuleb pidada kaliks filmi meetrit, vaataja aega ja kannatust. Juhtmotiiviks võiks olla: «Parem üks osa rämpsufilmi kui kaks!»

Filmi stiilist, alatoonist jne. ei hakka ehk rääkima. Niigi on neid nõudeid paljuvõitu saanud. Lohutuseks võiks vast öelda, et ega kurat polegi nii hirmus kui teda maalitakse. Nii et jõudu tööle ja filmi mõte on peamine!

Veel kõrd standardne fraas: «Kui see artikkel äratas huvi filmi vastu, on tema ülesanne täidetud.»

Kõrgemast haridusest

Jaapanis

Pealiskaudne tutvumine Jaapani kõrgemate koolidega avaldab ainult kogenematule inimesele sügavat mõju. 90 aastat tagasi avati Tokios esimene riiklik ülikool, mis pani aluse kaasaegsele haridussüsteemile. Tänapäeva Jaapanis on umbes 700 kõrgemat õppeasutust, milles õpib peaaegu miljon üliõpilast. Üliõpilaste arvult läheb tuhande elaniku kohta on Jaapan möödunud Inglismaast, Prantsusmaast, Saksa FV-st ja on kolmandal kohal maailmas.

Suurtel arvudel on oma võlu jõud ja jaapanlased teavad seda. Iga reklaamväljaanne teatab sellest, et Jaapan on täieliku kirjaoskuse maa, et 6-15 a. lapsed saavad tasuta üheksaklassilise hariduse, et 70 protsenti kuni 18-aastasi noori õpib.

Vaieldamatu on, et Jaapani ülikoolide lõpetajad — andekad insenerid, konstruktorid ja teadlased ei ole sõjajärgsetel aastatel etendanud mitte väikest osa Jaapani tööstuse jõulises arengus, tehnilises progressis. Tänu nende tööle ja loomingulisele otsingutele on Jaapan asunud ühtivale kohale maailmas laevahituses ja fotoaparatuuride tootmises, teisele kohale — autode, televisoorite, raadiovastuvõtjate ja kunstliku tootmises, kolmandale terase ja tsemendi, neljandale elektritootmises.

Kõik see on nii, arvud ja professorid on autentset. Aga mis seisab nende taga — ilusad prospectid, mis on ette nähtud välismaalastele, vaikivad sellest, seda iseäi ametlikes ringkondades.

Aga lähemal vaatlemisel Jaapanis kõrgema hariduse süsteemi näivad vastuolulisena, paljude varjukülgede ja teravate kontrastidega. Alustame kas või soliidsest arvust — 700 kõrgemat õppeasutust. Teaduse ja usku tema jõusse — see kõik on iseloomulik Jaapanile. Pärast sõda algas kiire tempoo uute ülikoolide loomine instituutide ja kõrgemate koolide baasil.

Püüdlemine diplomile poole läi veel ühe ameeriklastest mõitatud kõrgemate koolide tüübi väikesed erineva profiiliga kahe- ja kolmeaastase kursusega kolledžid — humanitaarained, tehnilised, põllumajanduslikud, loodusteaduslikud, pedagoogilised, meditsiinilised.

Tõrmitud kolledžite kasv algas 1950. aastal ja juba 1965. a. oli neid 369, samal ajal aga ülikoolide ja instituutide ainult 317. Erinevus riiklike ja eraõppeasutuste vahel on silmatorkav. Osaka Ülikooli ühe suurema Jaapani riikliku ülikooli (18,5 tuhat üliõpilast), territooriumil võib näha puust pooleaastajandi vanuseid õppehooneid, mis vajavad ammu remonti. Aga Tokio ülikooli üheteistkümnekorruuselise humanitaarainete auditooriumide korpuse betoonkatustel näeb teaduskondade kaasaegseid hooneid, laboratooriume, aulat, võimald, ühiselamuid. Kõik need hooned võtavad enda alla 430 tuhat m².

See on ideaalne koht, kus on ette nähtud kõik, mis on vajalik õppeprotsessi organiseerimiseks. Laboratooriumid on kõige uuema ning moodsama sisustusega. On olemas oma arvutuskeskus, oma ultrahülilaine õp-

peraadiojaam, kabinetid ning auditooriumid elektron- ning televisiooniaparatuuridega. Ülikoolil on isegi oma väike transistorraadiote ja televisoorite tehnikas, mille tooteid ülikool ekspordib Euroopasse ja Ameerikasse. Milleks ülikoolile selline tehnikas? See kõik on selleks, et anda puudustkannatavatele üliõpilastele võimalus teenida vabal ajal õppimiseks raha. Pole teada kas üliõpilastel piisab sellest õppemaksu tasumiseks, raamatute, üliõpilasvormi, toidu muretsemiseks ning ühiselamu eest tasumiseks. Vaevalt nad ilma vanemate abita toime tulevad.

On teada, et rohkem kui pooled Jaapani üliõpilastest on sunnitud töötama ettekandjatena, majahoidjatena, käskjaladana ja tunniandjatena jõukates perekondades. Mõned teenivad sellega, et suruvad reisijaid tippaegadel elektrirongidesse. Kellele niisugune töö pole jõudumööda müüvad oma verd kuni täieliku kurnatuseni. Tõsi, umbes 20% üliõpilastest võivad arvestada stipendiumi, kuid see ei vabasta neid vajadusest töötada. Stipendiumi peab noor spetsialist pärast täielikult tasuma.

Miljon Jaapani üliõpilast — miljon noort elu, see on palju raskem ja keerulisem kui see näeb välja välismaalaste jaoks väliaantud brošüüride lehekülgedel.

Kõrgema kooli õppemaks — see on tõke, mida Jaapani elanikkonna vaesemad kihid pole võimalised ületama ka kõige suuremate loobumiste hinnaga. Formaalsetel võimalused kõigil võrdsed, olenemata sotsiaalsest kuuluvusest, rikkusest jne. Kuid see on ainult formaalne võrdus. Juba keskkooli kolmeaastane vanem aste on maksuline. Selle pärast tuleb esimene väljalangemine, kuid palju suurem ja tõsisem probleem seisab nende kehvikute ees, kes soovivad astuda kõrgemasse õppeasutusse.

Jaapani kõige suuremas, nimelt Tokio Riiklikus Ülikoolis on vastavalt 1966/67. õ. a. teatmikule, iga-aastane õppemaks 12 tuhat jeeni pluss 7 tuhat jeeni igalt eksamineeritavalt.

Võrreldes erakolledžite ja erakoolidega pole see õppemaks tõepoolest suur ja sellepärast on seal ja teistes riiklikes kõrgemates õppeasutustes õppida soovijaid väga palju, kuid kohtade arv on piiratud. Tokio Ülikooli 10 fakulteedis õpib umbes 13 tuhat üliõpilast, kusjuures umbes pooled neist on ülikooli üldharidusliku kolledži üliõpilased.

Enamik noori õpib kõrgemates õppeasutustes, mis on varustatud paremate õppevahendite ning siseseadega (kõik riiklikud). Eraõppeasutuste hulgas on ka niisuguseid, millel on kindel reputatsioon kaubanduslik-tööstuslikes ringkondades. Näit. Keio Ülikool (üle 20 tuhande üliõpilase), Tokio Ülikool (umbes 30 tuhat üliõpilast), P. Vaseda ülikool ja terve rida teisi. Niisuguste ülikoolide diplomite eest tuleb eraldi maksta

umbes 10 korda rohkem kui riiklikes õppeasutustes.

Mida rohkem praktilisi tunde, seda kõrgem on õppemaks. Humanitaarainete fakulteedides on õppemaks madalam, tehnilistes kõrgem. Kõige kõrgem õppemaks on meedikutele ning õppima peavad nad kõige kauem — 6 aastat.

Mitte asjata pole Jaapani üliõpilaste hulgas sündinud kibedus: «Me oleme miljonärid». Tõepoolest, diplomite eest tuleb maksta keskmiselt miljon jeeni.

Ja isegi selline kõrgema hariduse süsteemi kiire areng ei ole avanud teed kõrgema hariduse juurde veel kõigile soovijatele. Paratamatult tõi hulgaliselt uute kolledžite ja ülikoolide loomine kaasa spetsialistide ettevalmistuse taseme alanemise. 1965. a. tunnistas haridusministeerium ametlikult puudusi Jaapani kõrgemates koolides, millest otseselt nähtus, et sõjajärgse üliõpilaskonna teadmised on märksa madalamad kui ennesõjaajastel üliõpilastel. Paljudel õppeasutustel ei ole oma nägu, paljudel juhtudel ei ole praktiliselt erinevust kolledžite ja ülikoolide vahel.

Muidugi esitavad kvalifitseeritud õppejõududega vanad ülikoolid üliõpilastele tõsiseid nõudmisi, omavad spetsialistide ettevalmistamiseks kindlat läbimõeldud programmi. Nende koolide lõpetajatel on tänu õppeasutuse kuulsusele, tunduvalt kergem saada head töökohta. Teistsugune on nende noorte saatuse, kes mõnedel põhjustel ei astunud sellistesse kuulsatesse ülikoolidesse, nagu näiteks Tokio, Kioto, Keijo või Vaseda.

Paljud kolledžid annavad oma õpilastele teadmised, mis vähe erinevad keskkoolide programmidest. Kolledži lõpetajaid aga ootavad rohked kannatused, enne kui nad leiavad tööd. Ja tulebki välja, et pooled kõrgemad õppeasutused annavad lõpetajatele diplomi, millega nad ei leia head töökohta. Kõige enam kehtib see muidugi provintskolledžite kohta, kus õpetamine on väga madalal tasemel.

Ja kes teab, kui palju selliseid õnnetuid on noorte enesetappide hulgas, kellele arvult Jaapan on maailmas esikohal. On ju paljudele Jaapani üliõpilastele õpinguaastad kõige kurvemaks ajaks nende elus. Et õppida, tuleb maksta ja mitte sugugi vähe, tuleb teenida endale ülalpidamist, kui vanemad on vaesed ja ei ole võimalised aitama oma poegitütreid. Ja kui lõpuks kauaoodatud diplom on käes, kui näib, et see dokument kutsus soliidsete asutuste juhtkonnas esile ainult skeptilise naeratuse ja tuleb otsida juhuslikku töökohta, siis on, mille pärast sattuda meeleheitlisse.

Nendest asjadest Jaapanis ametlikult rääkida ei armastata. ehkki progressiivsed ringkonnad, ja demokraatlik partei nõuavad kõrgema hariduse süsteemis otustavaid korrekture, et likvideerida need vead. Kuid küsimuse praktilisest lahendamisest olakse veel kaugel.

L. KJUZADŽJAN

Loovteadusliku õppeviisi põhimõtetest ja rakendamiskavast

(Järg)

5. LOOVTEADUSLIK ÕPPEVIIS JA ÜLIÕPILANE

Saksa DV-s

Dots. U. MERESTE

Ent kuidas sobib uus õppeviis üliõpilaste huvidega? Kas loovteadusliku õppeviisi kohaselt korraldatud õppesüsteemis hakkab üliõpilastel olema kergem või raskem? Üliõpilaste huvidega peaks see reformi ideede autorite meelest sobima hästi. Just üliõpilaste intellektuaalsete võimete arendamise, õppetöö huvitavamaks ja rakenduslikumaks muutmise eesmärgil reform ongi ette võetud. Reformi ettevalmistamisest ja põhimõtete formuleerimisest on osa võtnud aktiivselt, mõneti isegi tooniandvalt SDV noorsooühingu — FDJ organisatsioonid.

Mis õppimise raskusesse puutub, siis vaevalt sellele ühtset, kuigi üliõpilaste kohta eranditult kehtivat vastust saabki olla. Mis tundub kellelegi kerge, mis raske, see on väga individuaalne. Vaevalt et mingit absoluutset «kergust» keegi ülikooli otsima tuleb, või kui tuleb, küllap ta on siis sattunud vale kohta ja enam-vähem ajutise nähtusena üliõpilaskonnas ei saa tema arvamuste erilist kaalu anda.

Võimalik, et mõnedel tudengitel läheb ka tõesti raskemaks. Kui nõutakse nii palju visa ja pidevat iseseisvat tööd, ega siis sellest jätku, kui üritatakse enast tõsisemalt pingutada ainult paar nädalat enne järjekordset eksamissiooni, muul ajal aga rahuldatakse loiu, poolunise istumisega ning monoloogide kuulamisega «ühe mehe teatris» (s. t. loengul).

Normaalselt pürgitakse üliõpilase seisusse ikka selleks, et saada mingi eriala õpetatud spetsialistiks, asuda pärast õppeasutuse lõpetamist tööle mingisugust erialalist asjatundmist eeldavale kohale ning tunda oma tööst täit rahuldust nii moraalses kui materiaalses mõttes. Neist eesmärkidest lähtudes seisnevad üliõpilase huvid selles, et omandada õpinguaastate jooksul maksimaalselt võimalik hulk eeldusi, et teda huvitaval erialal edukalt töötada. Tundub küll, et loovteaduslik õppeviis võimaldab

neid eesmarke saavutada paremini ja hõlpsamalt kui reitseeritvne.

Päris kindlasti peaks õppetöö muutuma mitmekülgsemaks ja huvitavamaks. Garanteerides üliõpilasele võimalusi juba õpingute ajal oma teadmisi mitmekülgsest rakendada, kujuneb õpetus tagajärjekamaks ning peaks pakkuma seetõttu ka suuremat rahuldust. Osavõtt ühisest uurimistööst õig-õla kõrval õppejõududega tõstab üliõpilase väärikust ja eneseusaldust (karvavõrdki õppejõu väärikust ja autoriteeti alandamata) ning sunnib õppejõude vaatama üliõpilastele mitte nagu koolmeister koolilapsele või ohvitser reamehele, vaid nagu kolleeg kolleegile.

Võib-olla on loovteaduslik õppeviis tõepoolest üks kõige reaalsemaid teid jõuda kõrgema õppeasutuse ideaalini, kus andekad ja eruteeritud õppejõud ning aktiivsed, teotahelised, uurimising avastamishimulised üliõpilased pühendavad kogu jõu ja aja oma teadmiste täendamiseks, teaduse arendamiseks ja rahvamaajanduslikult tähtsate probleemide lahendamiseks.

Kolmas ülikoolireform Saksa DV-s on praegu alles algstaadiumis. Mõndagi selle põhimõtetest on veel skematiseeringu tasemel ja nõuab täpsemat läbimõeldamist. Kindlasti teeb praktika esialgsetesse kavatsustesse mõnesuguseid korrekture, nagu seda juhtub ikka selliste suurte ümberkorraldustega. Võimalik, et üht-teist on saksa ülikoolipedagoogid näinud liiga roosas valguses, mõnes küsimuses olnud vast liiga optimistlikud või kardinaalsed. Igatahes pakuvad nende alustatud üritus ning sellega ühenduses esitatud põhimõttelised kaalutlused suurt huvi ja äratavad mõtteid, mille lõpuni mõtlemine tasub vaeva — tudagu siis kas samadele või hoopis teistsugustele lõppjäreldestele.

Kas mitte reporteriks?

Reporter-kirjasatja eriala seisab juba aastaid nende ühiskondlike erialade nimistuses, mille õpetamine on plaanis meie instituudi Ühiskondlike Erialade Teaduskonnas. Kuid kuigi juba korduvalt on läbi viidud üliõpilaste registreerimine nimetatud erialale, on tegeliku töö algus aastast aastasse mitmesugustel põhjustel ikka edasi lükkunud.

Küllap see oli põhjuseks, miks nii mõnigi üliõpilane skeptiliselt suhtus läinud nädalal ÜET poolt väljapandud kuulutustesse, mis ajakirjandustöö vastu huvi tundvaid üliõpilasi õppetöö alustamiseks kokku kutsusid. Seda-puhku puudus aga skeptitsimiks põhjus, kuna jõuti plaanidelt tegudele.

Reporterite ring, mille tööst osavõtt jääb reporter-kirjasatja erialaomandamiseks vajalike teadmiste ja oskuste hankimise põhivormiks, on loodud. Tõsi, kõik ei sünni alati üleöö ning ka vastsel ringil puudub alles president ja juhatus. Viimase ülesandeks täidab esialgu ajutine initsiatiivgrupp. Ringi põhikiri on alles väljatöötamisel. Töö põhisuund ja vormid on aga initsiatiivgrupp koos ÜET dekanadiga juba põhjalikult läbi mõeldud.

Põhilisteks töövormideks saavad ringis olema:

• vestlused ja ettekanded žurnalistika ajaloost ning kaasaegse ajakirjandusteooria põhiprobleemidest;

• ekskursioonid trükikodade ning raadio ja televisiooni «kõõgipooltega» tutvumiseks;

• kohvi- ja kaminaõhtud, kus külalisteks on vabariigi tuntumad ning populaarsemad ajakirjanikud;

• ringi liikmetele ajakirjanikute töö praktiliste kogemuste andmine ning tasulise kaastöö tegemise võimaluste kindlustamine vabariigi noorsooajakirjanduses, raadios ja televisioonis.

Enamik ringi üritustest on mõeldud ainult ringi liikmetele. Eriala propageerimise eesmärgil korraldatakse aeg-ajalt aga ka mõningaid lahtisi üritusi, millest on võimalik osa võtta kõigil üliõpilastel. Esimene neist leiab järgmisel nädalal aset PIKO-s. Lähemalt sellest teadetatavalt.

Kuna reporterite ringis on esialgu veel mõningaid vabu kohti, toimub samal õhtul PIKO-s ka uute ringiliikmete registreerimine. Ühtlasi võivad ringi liikmeks astuda soovijad endid kuni 12. aprillini registreerida üliõpilaste I. Reisel (ED-81) või E. Rõigase (KA-21, II ühe tuba 504) juures.

K. KULLI, ÜET prodekaan

TPI KOMSOMOLI-ALGORANISATSIOONI XVII KONVERENTS

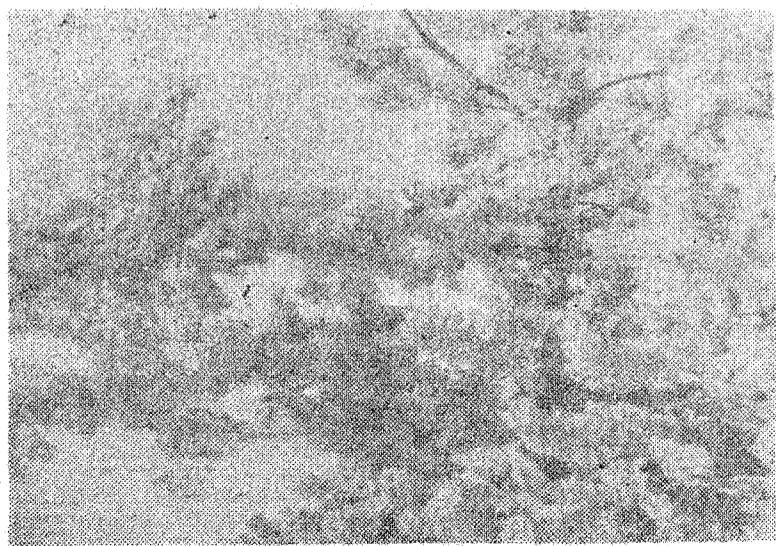
«TPI komsomoliorganisatsiooni ülesannetest üliõpilaste ideelis-poliitilisel kasvatamisel».

- I Ettekanded:
1. «Insener-erialade üliõpilane ja tema sotsiaal-poliitilise aktiivsuse kujunemine».
 2. «Internatsionaalse kasvatus- ja teadusliku üliõpilaskonnas».

II Organisatsioonilised küsimused.

Konverents toimub 11. aprillil algusega kell 9.00 TPI aulas.

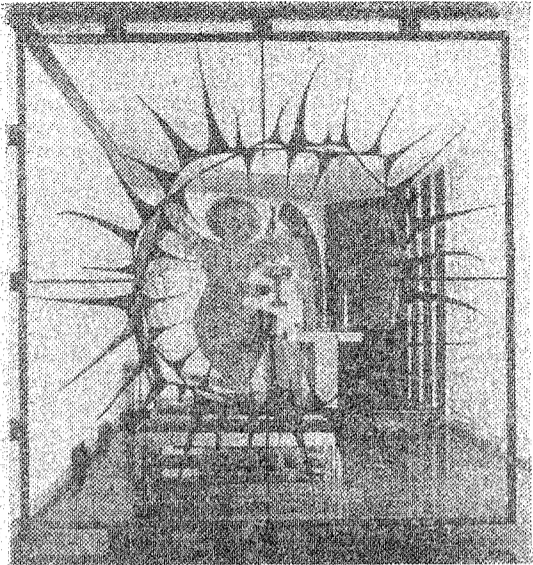
ELKNÜ TPI KOMITEE

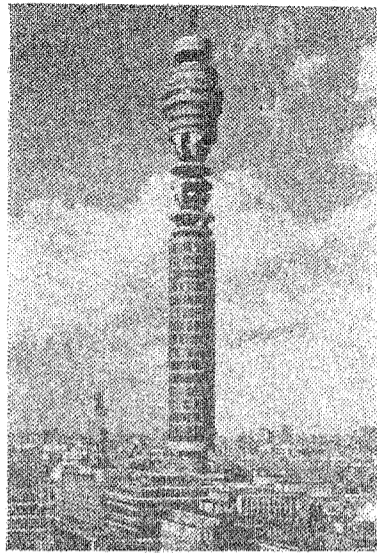
Mälestus toredatest suusapäevadest.

Foto: T. Kallaste

FOTOMONTAAŽ INGLISMAALT

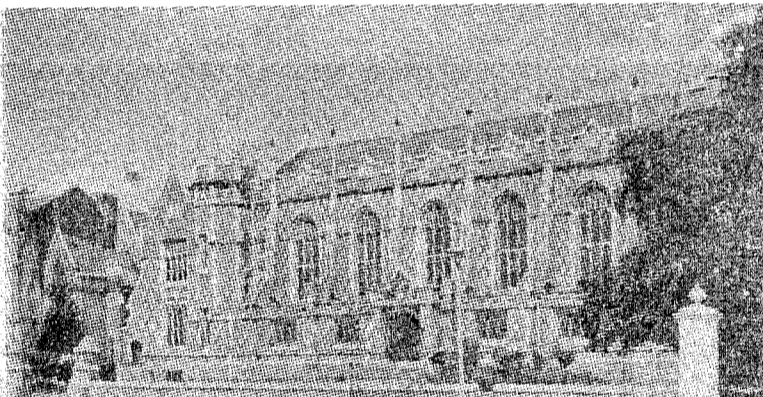
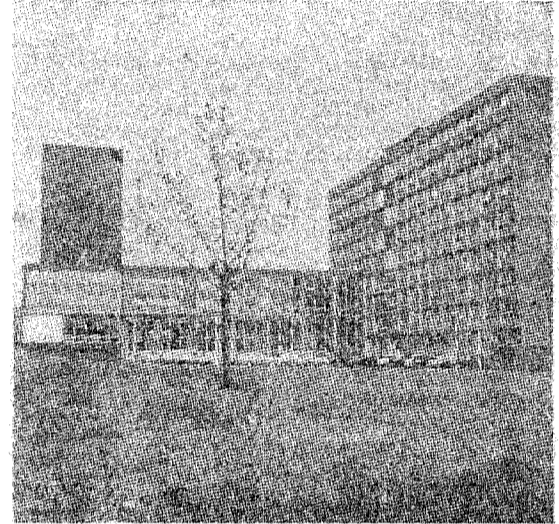
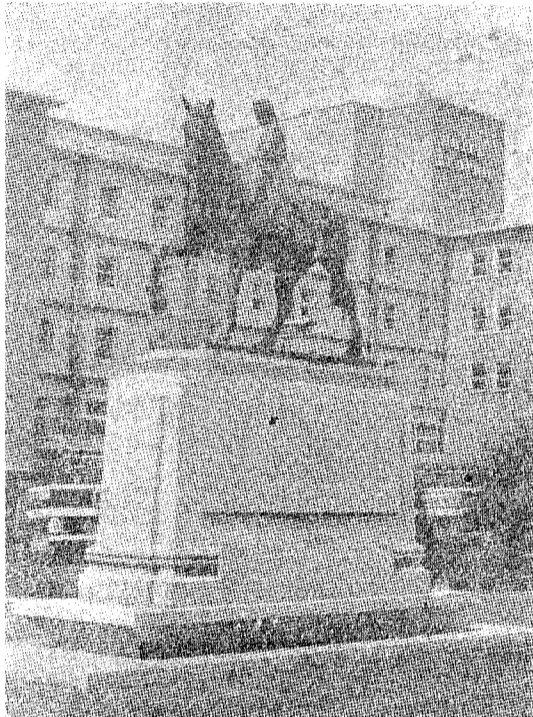
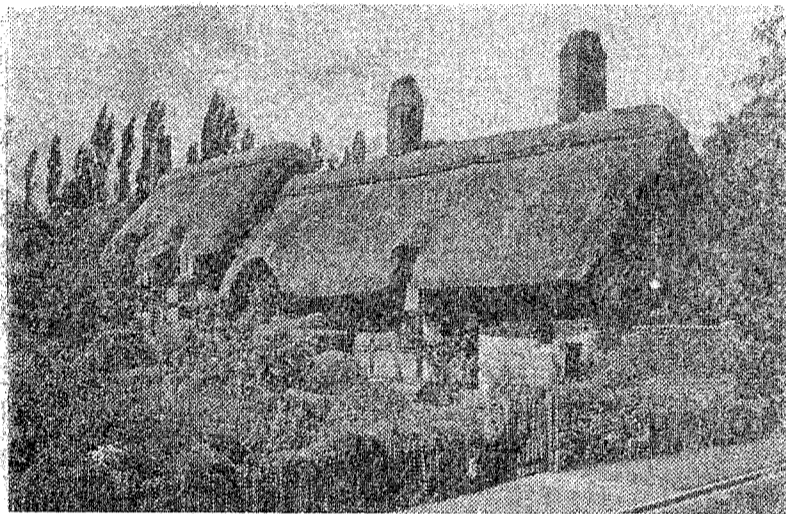

Coventry katedraali sisevaade

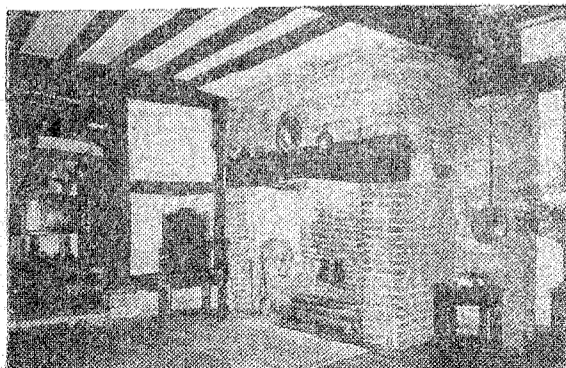
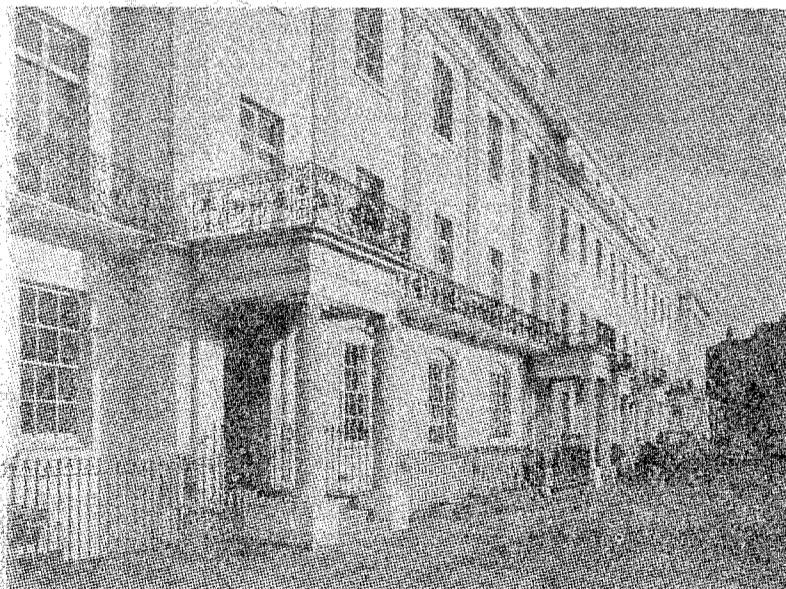
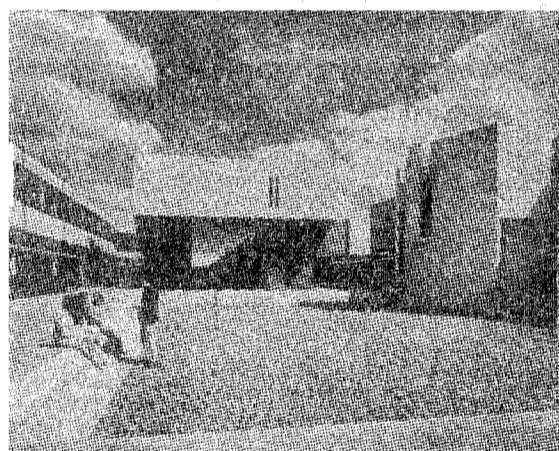

Postitorn Londonis

Inglismaa kuninganna Elisabeth abikaasa ja noorema pojaga

Shakespeare naise majamuuseum
Leamingtoni kolledž
Leedy Codiva ausammas Covintry's
Bradfordi ülikooli ühiselamud
Midlandi ülikooli hooned

Waterloo paide

Shakespeare majamuuseumi sisevaade

Mõista,
mõista...

Täna annan sõna ELKNÜ TPI Komitee I sekretärile Ahto Velamaale. Loodan, et kõik, keda alljärgnev jutt puudutab teevad sellest vajalikud järeldused. Oleks tore kui see artikkel jääks viimaseks sel teemal kirjutatuks, s. o. kui lõpuks ometi oleks laudad koristatud, kandidid ja noad-kahvid puhtad ning toit vähemalt rahuldav.

PUREJA

«Meeldivate» üllatuste korral soovitan pöörduda... ja samas kerib kohe küsimus: kas ainult söökla administratsiooni poole?

Arvan, et nende probleemide üle tuleks mõtiskleda ja selle tulemuseksena nii üht kui teist muuta kõigil — nii söökla administratsiooni, teenindaval personalil kui ka söökla külastajal.

1. Isiklikult ma ei paista silma erilise nõudlikkusega toitude kvaliteedi üle, aga arvan, et selles suhtes nõudlikumal inimesel on pretensioone kuhjaga. Seda paneb uskuma kasvõi 7. märtsil söödud hakklihakaste, mida õigem oleks olnud nimetada vee-maitseks kasteolluseks hakklihahakkidega!

2. Hoopis rohkem ärritab mind organisatsiooniline saamatus, millega kaasneb söökla räpane üldmulje ja söögisüü kadumine. Kunagi pole olnud veel olukorda, et laudadelt oleks koristatud tarvitatud söögitoit. Kui on inimeste puudus, aitaks õieti korraldatud iseteenindamine. See katse, mis kunagi tehti ühe vastuvõtuala organiseerimisega tarvitatud nõudele, oli absurd! Tundub, et meie söökla projektis ei ole mõeldud iseteenindamist, s. o. tuleb siiski nõuda inimestelt, kes on ette nähtud iseteenindusfunktsiooni jaoks, oma tööülesannete täitmist. Puhtaid kandidid saab aru harva. Alati seis-

sad probleemi ees: kas minna söökla taharuumi õigust otsima või kasutada juba tarvitatud kandidid, mis sageli on cemaletõukavad.

Need on kõik lihtsad asjad. Asjad, milledele paljudes kohtades vaadatakse võib-olla läbi sõrmede, aga mis peavad olema vastavatesemised kõrgema kooli sööklas! See on söökla üldkultuuriline tase!

3. Hämmastust tekitab alati omapärane süsteem tippkoormuse ajal söökla ühe teeninduspoole sulgemise näol. Ei tea täpselt selle põhjust, aga õigem on vist seda teha küll mitte enne kella 16. Minu arvates peaks andma seda nii seada.

4. Tundub, et kergema vastapanu teed on mindud ka selles suunas, et pärast tippkoormuse möödumist on lett tühi. Ma ei lähe selleni, et ka kella 17 ajal nõuaksin 3 suppi ja 4 praadi, aga kui ei saa enam klaasi piima, siis on asi kurjasti!

Selle artikliga ei taha ma mingit vigurmõistatust kombineerida, vaid otse välja öelda, mis mulle ei meeldi, seejuures põrmugi alahindamata seda positiivset, millega söökla kollektiiv on silma paistnud. Need ei ole suured puudujäägid ja sageli asjatu «paksu vere» tekitamisest hoidumiseks on nad õigem lihtvõitlikkude videerida.

Söökla külastaja on samuti ühik, kes määrab söökla üldkultuurilise taseme! Küürus laua kohal toitu ahmiv homo sapiens võib rikkuda samuti lootusetult tuju ja söögisüü. Minu arvates on üks kuldne reegel: loomal on kael selleks, et viia enad toidu juurde — inimesel käed selleks, et tuua toit suu juurde!

100 aastat S. A. Tšaplõgini sünnist

Eks me ole kõik näinud pörandat või mingi muud pinda mööda veerevat kera, ratast või rattarehvi. Meile tunduvad need liikumised nii loomulikud ja lihtsad, et me pole tulnud mõttele nende keerulisest matemaatika ja mehaanika seisukohast. Klassikalise mehaanika «üldisteks» peetud meetodid polnud veel möödunud sajandi lõppaastail küllaldased selliste ja muude taoliste, nn. mittehoolonoomsete sidemetega süsteemide liikumiste, kirjeldamiseks. Mittehoolonoomsete süsteemide puhul esinevad sidemetes võrrandid, mis sisaldavad kiiruste või nurkkiiruste vahelisi mitte-integreeruvaid seoseid. Selliste sidemetega süsteeme esitavad ka nüüd kiirelt arenevad teadused, nagu automaatse reguleerimise teooria, elektriliste masinate uurimine, raketi liikumise juhtimine jne.

Üheks selliste ülesannete ja veel paljude muude mehaanika probleemide lahendamiseks sai silmapaistev nõukogude teadlane Sergei Aleksejevits Tšaplõgin, kelle sünnist 5. aprillil möödub 100 aastat ja kes 1897. a. andis üldised võrrandid nende süsteemide uurimiseks.

S. A. Tšaplõgin sündis 1869. a. Ränenburgis, praeguses Tšaplõgini linnas. Pärast Moskva ülikooli lõpetamist kuldmedaliga

töötas ta õpetajana keskkoolides, Moskva Kõrgemate Naistekursuste lektorina ja Moskva Kõrgemas Tehnika Koolis (praeguses Baumani nimelises) õppejõuna. Aastal 1903 valiti ta Moskva ülikooli professoriks, kust ta lahkus 1911. a. protestiks tsaari reaktioonilise ministri Kasso tegevuse vastu. Alles revolutsiooni puhkemisel jätkas ta tööd Moskva ülikoolis, mis kestis 1924. aastani. Pärast oma õpetaja N. E. Zukovski surma 1921. a. asus ta Tsentraalse Aero-hüdroomehanika Uurimisinstituudi direktori kohale. 1926. a. valiti Tšaplõgin NL TA Akadeemia korrespondent-liikmeks ja 1929. a. akadeemikuks. 1928. a. anti talle teenelise teadlase nimetus ja 1941. a. sai ta Sotsialistliku Töö Kangelaseks. 1941. a. evakueerus Tšaplõgin koos Tsentraalse Aero-hüdroomehanika Uurimisinstituudiga Novosibirskisse, kus ta suri 8. X 1942. a.

S. A. Tšaplõgini uurimistööd kuuluvad mehaanika mitmesse valdkonda. Ta tegeles üldise mehaanikaga (mittehoolonoomsed süsteemid), uuris ning arendas nii teoreetilist kui ka praktilist aero- ja hüdroomehanikat, samuti gaasidünaamikat. Kuid ka matemaatikasse on ta jätnud panuse, nimelt meetodi diferentsiaalvõrrandite ligikaudsiks in-

tegreerimiseks. Tema esimesi teaduslikke töid oli «Jäiga keha liikumine vedelikus». Oma doktori dissertatsioon «Gaasijugadest» (1903) andis ta teooria suurte kiirustega voolamiste kohta. Töö sai aktuaalseks alles 30 aastat hiljem kui lennukitööstus hakkas ehitama suure kiirusega lennukeid. Selle tööga sai ta ühtlasi uue teadusala, gaasidünaamika, rajajaks. Palju tema töid kuulub lennuki tiiva profiili uurimisvaldkonda, nagu «Monoplaani üldine tiivateooria», «Võretatud tiiva teooria» jne.

Oma töödes oli Tšaplõgin sügav teoreetik-analüütik. Koos Zukovskiga rajasid nad kodumaise aero- ja hüdrodünaamika koolkonna.

Nende ridade kirjutajale meenub S. A. Tšaplõgini surma 10. aastapäeva aktus Moskva Matemaatika Seltsis, Moskva Riikliku Ülikooli ruumes, kus Zukovski nimelises Sõja-õhusõidu Akadeemia matemaatika kateedri ülem prof. V. V. Golubev, olles lennuväe kindrali univormis esines hilgava pateetilise oratorina S. A. Tšaplõgini tööst, eriti aga aero- ja gaasidünaamika alastest. Sellist esinemist tähtsa teadusmehe mälestamisaktusel polnud keegi koosolijast enne kuulnud.

B. TIHKMA

KÜSIMUS NR. 1

Meie ühiselamu nr. 1 nõukogu koosolekud toimuvad kaks korda kuus. Paraku peab aga palju ajast kulutama puhtdistsiplinaarsetele küsimustele. Sellisena nägi välja ka kõne all olev õhtune koosolek.

Kohal olid ü/e nr. 1 korrusevanemad, majavanem, valveülem, TPI haldusprorektori abi sm. Sepp, komandandid ja TPI komsomolikomitee sekretär sm. Vellamaa.

Esimese päevakorrapunktina arutati üliõpilaste Võssotski, Kolednikovi ja Selenduhhovi (tuba 541) personaalküsimust. Nad korraldasid 2. märtsil oma toas joomingu, millega kaasnes kisa ja mürgel. Komandandi keelamisele vastati äärmiselt jõhkralt. Kolednikov pidi pealegi õhtul olema valves, kuid võttis joomingust osa.

Tagajärg: Võssotski heideti ü/e nõukogu otsusel sügiseni ühiselamust välja, tagasi saab tulla alles dekanadi positiivse iseloomustuse põhjal. Kolednikovile avaldati range ja ühtlasi viimane hoiatus.

407. toast päritolev Mart Ilumäe huligaanises joobnuna. Et ta iseloomu paranemist pole märgata olnud, jäeti ta ilma kohast ühiselamust.

Rahuldamata jäeti Maidu Vesiloo (AO-41) taotlus kohale ühiselamust, kuna ka tema on tabatud «külalisisena» mürgeldajate hulgas.

Välja heideti Ignahhin (tuba 518), kes võttis valvekorras viibides kangema kraami pudelist julgustust, arvatavasti oletatavate röövlite vastu.

Puhtuse kontrolli andmetel on mitmed toad pidevalt olnud räpased. Milleni viib niisugune hooletus, on näha toas 443, mis

vabastati uutele üliõpilastele. Koosoleku edasises käigus juhtis ü/e nõukogu majandustöötajate tähelepanu järgmistele probleemidele:

1) Kuidas võib suhtuda hooletult niisugusesse nähtusse, nagu logisev ja lahtiolev trepi käsi-puu, mida pole poole aasta jooksul jõutud ära parandada, kuigi rakendatavad abinõud oleksid minimaalselt ajakulu nõudvad.

2) Tarvis on eraldada äärmiselt vajalikud ruumid TPI ü/e nr. 1 nõukogule, kohvik-klubi «PIKO» juhatajale ja ü/e-s tegetsema hakkavale fotoringi juhatajale. Täni pole olemas näiteks kohta, kus «PIKO» orkester saaks hoida oma muusikainstrumente.

3) Palju jätab soovida koristajate töö ja eriti just kvaliteedi osas. Algava kevadperioodi vältel oleks vaja organiseerida koristamine ka laupäeviti-pühapäeviti.

4) Puhkenurkades valitseb tühjus, puuduvad kultuurse ajaveetmise vahendid (lauamängud ja muu seesarnane). Tarvis on need ruumid sisustada selliselt, et ei puuduks mugav mööbel ja siimarõõmuks ka mõni «kummipuu». Selle «unistuse» täitmise korral ei tekiks ühelgi ü/e elanikul probleemi, kus oma külalisi vastu võtta.

12. märtsil toimus ühiselamute nõukogude kohtumine rektoraadi esindajatega. Arutati probleeme, mis otseselt puudutavad elu paremaks muutmist ühiselamutes. Jääb ainult loota, et tehtud ettepanekud leiaksid kiiret ellujuurutamist.

Ü/e nr. 1 nõukogu liige

K. KULDVEE (KA-21)

TEADMISEKS KÕIGILE!

Tallinna Polütehnilise Instituudi rektori

KÄSKKIRI 19. märtsil 1969. a. TÖSISTEST SISEKORRA EESKIRJADE RIKKUMISEST TPI ÜHISELAMUTES

Kontrollimisel on selgunud, et instituudi ühiselamutes rikutakse süstemaatiliselt sisekorra eeskirju. Ühiselamutes ei peeta kinni elemetaarsest õõrahu nõuetest, mistõttu enamusel üliõpilastest on häiritud normaalne puhkus, ühiselamutes tarvitatakse alkohoolseid jooke ja võetakse vastu külalisi väljaspool lubatud aega.

Õõl vastu 16. märtsil s.a. ilmus üliõpilane Virgo Mänd (LP-21) ühiselamutes nr. 2 joobnud olekus ja purustas neli akent. Sama ühiselamute tubades nr. 527 ja 524 tarvitati alkohoolseid jooke ja lubati viibida ühiselamute kõrvalistel isikutele õõtundidel. Ühiselamute nr. 2 (nõukogu esimees U. Mälssoo) ei olnud 16. märtsil s.a. kella 00.00–06.00 vahemikus määratud korrapidajat, mistõttu sai võimalikuks telefoniaparaadi vargus korrapidaja laualt.

Esinevate väärnähtuste kõrvaldamiseks käsi:

1. Üliõpilaste ebaväärika käitumise pärast eksmatrikuleerida üli-

õpilane Virgo Mänd (õpperühmast LP-21).

Kohustada V. Mändi hüvitama viivitamata ühe nädala jooksul ühiselamute tekitatud kahju ja selle mitte-täitmise korral instituudi juriskonsultid (sm. Nõgis) alustada kohtuliku menetlust tekitatud kahju sissenõudmiseks.

2. Juhtida ühiselamute nr. 2 nõukogu (esimees U. Mälssoo) tähelepanu lubamatule liberaalsusele ühiselamute korraldajate suhtes ja nõuda edaspidi rangete abinõude rakendamist ühiselamute korra kindlustamiseks.

3. Teha teatavaks kõikidele ühiselamutes elavatele üliõpilastele, et igasuguste alkohoolsete jookide tarvitamine ja nende kaasatamine ühiselamutes, külaliste vastuvõtmine väljaspool lubatud kellaaja, õõrahu rikkumine pärast kella 23.00 ja ühiselamute inventari kuritahtlik rikkumine toob kaasa süüdlaste tingimusteta ühiselamust väljaajamise.

4. Haldusprorektoril sm. H. Eesmaa koost TPI Ametiühingu Komiteega, ELKNÜ TPI Komiteega ja ühiselamute nõukogudega tugevdada kontrolli ühiselamute sisekorra eeskirjade täitmise üle ja süüdlased esitada vahetult minule karistamiseks.

A. AARNA, TPI rektor

VÕISTLUSTULES OLID UJUJAD

Nädalavahetusel olid «Kalevi» siseväljal veerajad üliõpilastest ujujate pära t — toimusid Eesti NSV kõrgemate koolide meistri-võistlused.

Kui möödunud aastal võitsid meistri nimetuse tulevased pedagoogid peaaegu 20-punktilise edumaa TPI ees, siis sel aastal nad oma võitu korrata ei suutnud.

Võistlus kulges äärmiselt pingeliselt: esimese päeva lõpuks juhtis TPI kahepunktilise eduga TPEDI ees. Teisel võistluspäeval aga võitsid pedagoogid vahepeal ligi 25-punktilise edumaa. Tänu meie noormeeste mitmele kaksikvõidule, suudetj aga TPEDI-le järele jõuda. Üldvõitjane pidi otsusama võistluse viimane ala — meeste 4x200 m vabalt teateujumine. Pinge oli haripunktil, kuõ peagi oli selge, et sel aastal võidab kõrgemate koolide meistri nimetuse TPI, sest juba esimeses vahetuses suutis Jüri Kravets paraja edumaa-ga juhtima minna. Tubli töö tegid ka Aleksander Dadajev ja Vello Üprus ning kui meie ankermees Toivo Viilep lõpetas, oli edumaa kasvanud 60 meetriseks. Kõrgema õppeasutuste meistriteks tulid:

Naised

- 100 m vabalt — Svetlana Ani (TPEDI) 1.08,9,
- 200 m vabalt — Anu Hütt (TRÜ) 2.36,6,
- 100 m rinnuli — Viive Armei (TPEDI) 1.25,2,
- 200 m rinnuli — Milvi Priks (TRÜ) 3.11,4,
- 100 m liblikat — Ene Rützel (TPI) 1.19,3,
- 100 m selili — Reet Künnapuu (TRÜ) 1.23,3,
- 200 m kompleksi — Ene Rützel (TPI) 2.52,4,
- 4x100 m vabalt — (TPEDI) 4.57,7,
- 4x100 m kombineeritult — (TPEDI) 5.21,1.

Mehed

- 100 m vabalt — Tõnu Meijel (TPEDI) 59,3,
- 200 m vabalt — Jüri Kravets (TPI) 2.22,0,
- 400 m vabalt — Jüri Kravets (TPI) 5.07,5,
- 100 m rinnuli — Tõnu Meijel (TPEDI) 1.18,9,
- 200 m rinnuli — Vello Paatsi (TRÜ) 2.51,6,

- 100 m liblikat — Vello Üprus (TPI) 1.10,0,
- 200 m liblikat — Vello Üprus (TPI) 2.43,4,
- 100 m selili — Toivo Viilep (TPI) 1.06,6,
- 200 m selili — Toivo Viilep (TPI) 2.26,3,
- 400 m kompleksi — Aleksander Dadajev (TPI) 5.49,9,
- 4x100 m kombineeritult — (Pärt, Dadajev, Üprus, Viilep) (TPI) 4.45,5,
- 4x200 m vabalt — (Kravets, Dadajev, Üprus, Viilep) (TPI) 5.45,0.

Kaksikvõidu kindlustasid meie võistkonnale Jüri Pärt 100 m ja 200 m seliliujumises (aegadega vastavalt 1.09,3 ja 2.36,4), Risto Davel 100 m ja 200 m liblikujumises (1.15,7 ja 3.08,6), Ain Kasemets 400 m kompleksujumises (6.11,3) ning Toomas Kleesment 200 m vabalt ujumises (2.34,5).

Üldkokkuvõttes tuli kõrgematest õppeasutustest esikohale Tallinna Polütehnilise Instituudi võistkond 147 punktiga. Teiseks jäi TPEDI 139 ja kolmandaks TRÜ 123 punktiga.

Sportklubide vahelises arvestuses tuli esimeseks TPEDI 135 punktiga. Teise koha võitis TPI 121 ning kolmanda TRÜ spordiklubi 94 punktiga.

Loodame, et sama tubliult esinetakse ja aprilli lõpus toimuvatel matškohtumisel Moskva Baumani nim. Kõrgema Tehnika-kooliga ning TPI individuaalmeistrivõistlustel.

ANDRES LEPIK, TPI ujumissektiooni president (TT-41)

Keda valida?!

Seoses sellega, et paljud meie komsomolitöö entusiastid on jõudnud piiritulbani, kus tuleb hüvasti jätta TPI-ga, on otstarbekas nende asemele valida ELKNÜ TPI Komiteesse täiendavalt liikmeid.

Senini on õpperühmadelt ja teaduskondade büroodelt saabunud järgmised ettepanekud uute kandidaatide osas:

1. Taimo Kuilamägi	LA-61
2. Mihail Klement	EE-27
3. Mihail Gussev	TM-47
4. Rein Relle	KA-41
5. Enn Raud	EK-61
6. Mait Aadna	MP-61
- Kuni 11. aprillini ootame veelgi teiepoolseid ettepanekuid!

ELKNÜ TPI KOMITEE

7. aprillil v. õp. O. Nagelmani loeng «Hind ja kasum sotsialistlikus majanduses» (vene keeles).

10. aprillil v. õp. Ruusmanni loeng «Kolhoosikorra loomine».

14. aprillil v. õp. M. Jaaguse loeng «Elektromagnetism I».

14. aprillil dots. J. Varvase loeng «Galvaanilised elemendid ja metallide elektrokeemiline korrosioon».

17. aprillil v. õp. L. Kilvitsa loeng «Passiv saksa keeles» (vene keeles).

21. aprillil v. õp. M. Jaaguse loeng «Elektromagnetism II».

21. aprillil v. õp. A. Toomas loeng «Tööjõu taastootmise probleem sotsialistlikus ühiskonnas».

24. aprillil dots. A. Sunila loeng «NLKP kui kogu nõukogude rahva avangard».

II KURSUSE KOMSORGID!

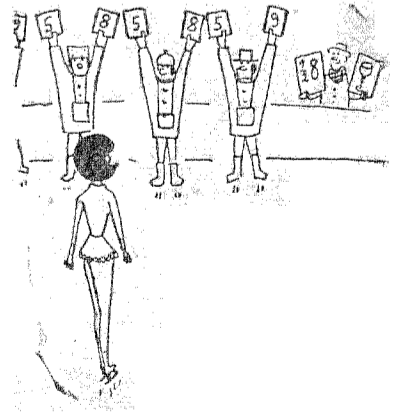
Kes tahab osa võtta Viljandi seminarlaagrist 13.–15. aprillini, registreerige kohe ELKNÜ TPI komitees.

ELKNÜ TPI KOMITEE

Karikaturisti blokist

«Nüüd lõpuks võin sulle öelda, mida arvan Sinu kotlettidest!!»

Vast. toimetaja V. KALPUS

Орган паркома ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газеты «Таллинский политехник».

Hind 2 kop. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42, MB-04134

Tellimise nr. 1188